

8. SASTANAK PODODBORA ZA POLJOPRIVREDU I RIBARSTVO

IZMEĐU EU I BIH

Brisel, 19.11.2024. godine (videokonferencija)

PREPORUKE EU

Komisija je preporučila nadležnim tijelima BiH da prilikom izrade strategija i propisa održavaju odgovarajuće konsultacije sa zainteresovanim stranama, izdvajaju resurse dostatne za ostvarivanje ciljeva strategije, daju prednost kvalitetu u odnosu na brzinu, poboljšaju prikupljanje podataka u statističke svrhe i osiguraju mehanizam praćenja provedbe strategije.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ (POGLAVLJE 11)

1. Osigurati dalje poštovanje svih odredbi SSP-a o trgovini.
2. Imati za cilj daljnje usklađivanje svoje **trgovinske statistike** za poljoprivredne, prerađene poljoprivredne proizvode i ribu i riblje proizvode sa statističkim pravilima EU kako bi se napravila odgovarajuća analiza i spriječila neusklađenost između vrijednosti BiH i EU za određene robe.
3. Postići napredak u pripremi **poljoprivrednog popisa**. Neprovođenje popisa ozbiljno ometa poljoprivrednu statistiku i izradu politike poljoprivrednog i ruralnog razvoja. Dodijeliti neophodna sredstva za poljoprivredni popis i osigurati da su zakonski preduslovi, uključujući definisani budžet, pravni okvir, organizaciju i metodologiju, ispunjeni do 2. kvartala 2025. godine. Usvojiti Akcioni plan za pripremu, provedbu i objavljivanje rezultata poljoprivrednog popisa, i provesti poljoprivredni popis u oktobru 2025. godine u skladu s pravnim osnovom koji važi za cijelu državu.
4. Poboljšati **upravne kapacitete** i resurse u cilju bolje pripremljenosti i postepenog približavanja Zajedničkoj poljoprivrednoj politici (CAP) EU, posebno u pogledu uspostavljanja centralne agencije za plaćanja i Integrisanog i administrativnog kontrolnog sistema (IAKS). U tom smislu, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i drugi relevantni državni organi moraju poboljšati koordinaciju u kreiranju politika na nivou zemlje i usklađivanju s *acquisom*.
5. Ubrzati neophodne ekonomske reforme kako bi se povećala **konkurentnost** ovog sektora.
6. Preduzeti neophodne mjere za uspostavljanje centralnih **poljoprivrednih informacionih sistema** i osigurati harmonizaciju različitih sistema na nivou cijele zemlje.
7. Pripremiti i usvojiti sveobuhvatnu, višegodišnju cjelodržavnu **strategiju za poljoprivredu i ruralni razvoj** uz višegodišnji budžet.
8. **Uskladiti mjere podrške** u cijeloj zemlji i postepeno ih usklađivati sa *acquisem* EU.
9. Osigurati da svi **podzakonski akti** državnog zakona o organizaciji tržišta **vina** budu na snazi do 2. kvartala 2025.
10. Pripremiti i usvojiti zakon o **organskoj proizvodnji**, u skladu sa *acquisem EU* (4. kvartal 2025).
11. Usvojiti propise o politici kvaliteta na nivou BiH koji će biti usklađeni sa *acquisem EU*, uključujući i oblast **vina i jakih alkoholnih pića**.

SIGURNOST HRANE, VETERINARSKA I FITOSANITARNA POLITIKA (Poglavlje 12)

1. Izgraditi i održavati pouzdan i održiv sistem registracije životinja i vakcinacije gdje god to bude svrsishodno kao mjera za poboljšanje kontrole bolesti životinja.
2. Intenzivirati praćenje i nadzor kontrole bolesti životinja. Posebno, provoditi kampanje za vakcinaciju protiv bjesnila i bruceloze i dugoročno intenzivirati mjere za suzbijanje bolesti.
3. Hitno osigurati usklađenost sa *acquisem* EU u oblasti sigurnosti hrane, veterinarske i fitosanitarne politike, posebno u pogledu zakona o hrani, zdravlju životinja i bilja, kao zakona o zvaničnim kontrolama, tako što će se bez odlaganja usvojiti ovi propisi na državnom nivou.
4. Centralni nadležni organi za sigurnost hrane, veterinarsku i fitosanitarnu politiku treba da unaprijede svoje funkcije i odgovornosti u lancu upravljanja u skladu sa *acquisem* EU.
5. Hitno ojačati i unaprijediti institucionalne i upravne kapacitete ovih organa, uključujući inspekcijiska tijela i laboratorije.
6. Traži se od BiH da ubrza pripreme za uspostavu državnih referentnih laboratorija, kroz daljnje usklađivanje s *acquisem*, posebno povećanjem akreditacije laboratorijskih metoda koje se koriste u higijenskoj, veterinarskoj i fitosanitarnoj kontroli te kontroli hrane i hrane za životinje.
7. Naglasiti važnost provedbe i usklađenosti sa pravilima EU kako bi se osigurala i zadržala odobrenja za robu/ pristup tržištu EU. U tom kontekstu, važno je postupati po svim revizijskim preporukama tako što će se izraditi zadovoljavajući akcioni planovi i provoditi korektivne radnje bez odlaganja kako bi se osigurale ciljane smjernice u pogledu usklađenosti sa EU i pristupa tržištu.

Konkretniji, opetovani nedostaci u dva revizijska postupka, uprkos predloženim, kao i djelomično provedenim korektivni mjerama, uključuju:

- Mlijeko i mliječni proizvodi, 2023-7742;
 - saradnja, koordinacija i izvještavanje s ciljem jačanja povjerenja u utvrđeni sistem kontrole u državi i njegove pouzdanosti, i;
 - odobravanje centara za prikupljanje mlijeka i ponovna procjena svih registriranih centara u okviru navedenog sistema.
- Meso (govedina, ovčatina i kozletina), 2022-7509;
 - tačnost baze podataka o kretanju životinja i sljedivosti, što dovodi do manjka povjerenja u sistem;
 - organizacija službenih kontrola zdravlja životinja u malim objektima i na stočnim pijacama, i;
 - efikasnost sistema nadzora i ranog otkrivanja, kao i izrada kriznih planova i priručnika za upotrebu, gdje je to potrebno.
- 8. Opća i uobičajena ograničenja, već ranije utvrđena u pogledu tehničkih kapaciteta i infrastrukture za ispunjavanje obaveza ispitivanja, kako je to predviđeno Uredbom o službenim kontrolama (OCR), trebaju biti otklonjena bez daljnjeg odgađanja. Kako su mnogi od ovih tehničkih nedostataka zajednički većini sektora i opće naravi, takva pitanja, ako to već nije učinjeno, mogla bi se rješavati horizontalno na nivou BiH kako bi se potaknulo napredovanje u pojedinim sektorima.

RIBARSTVO (POGLAVLJE 13)

1. Nastaviti sa pripremnim radom i informirati Komisiju o trenutnom stanju cjelodržavne strategije za ribarstvo i akvakulturu i o Akcionom planu za usklađivanje s *acquisem* u tom sektoru (npr. usklađivanje sa Uredbom o organizaciji zajedničkog tržišta, okvirom za prikupljanje podataka), što je od ključne važnosti za usklađivanje sa Zajedničkom ribarstvenom politikom i dalju pomoć.
2. Konsultirati Komisiju o nacrtu cjelodržavne strategije za ribarstvo i akvakulturu čim bude dostupna.
3. Ojačati upravne i finansijske kapacitete neophodne za provedbu politike ribarstva i kontrolnih mjera, i riješiti ostala neriješena pitanja kao što je uspostavljanje i upravljanje registrom flote.
4. Nastaviti sa usklađenim prikupljanjem podataka i statistika za cijelu zemlju o ulovu i iskrcajima po vrsti ribe, i dostaviti najnovije podatke o aktivnostima uključujući radionice i dijeljenje relevantne dokumentacije o operativnim planovima i dogovorenim metodologijama.

Kao *opća preporuka za poglavlja 11, 12 i 13*, nadležni organi bi trebali maksimalno iskoristiti instrument TAIEX za rješavanje tekućih prioriteta procesa približavanja EU, kao što su sve naredne aktivnosti u nastavku.